

**Klub članova SDP
u Županijskoj skupštini
Primorsko-goranske županije**
U Rijeci, 16. veljače 2024.

**Županijska skupština
Primorsko-goranske županije
n/p predsjednika Marka Borasa Mandića**

Na temelju članka 93. Poslovnika Županijske skupštine („Službene novine“ broj 26/09, 16/13, 25/13-pročišćeni tekst i 4/21) upućujemo prijedlog materijala:

**PRIJEDLOG
REZOLUCIJE O PROGLAŠENJU
PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE SIGURNIM MJESTOM
ZA ŽENE**

**Predsjednik Kluba
Marko Mataja-Mafrici**

REPUBLIKA HRVATSKA
PRIMORSKO–GORANSKA ŽUPANIJA
Županijska skupština
Predsjednik

članovima Županijske skupštine

Na temelju članka 97. Poslovnika Županijske skupštine Primorsko-goranske županije („Službene novine“ broj 26/09, 16/13, 25/13-pročišćeni tekst i 4/21), u prilogu upućujem **Prijedlog rezolucije o proglašenju Primorsko-goranske županije sigurnim mjestom za žene.**

Predsjednik

Marko Boras Mandić, v.r.

I. PRAVNI OSNOV

Člankom 93. Poslovnika Županijske skupštine („Službene novine“ broj 26/09, 16/13, 25/13 – pročišćeni tekst i 4/21 – dalje u tekstu: Poslovnik) propisano je da pravo podnositi prijedlog akta ima svaki član Skupštine, Klub članova Skupštine, radno tijelo Skupštine i Župan osim ako zakonom, drugim propisom, Statutom ili ovim Poslovnikom nije propisano da prijedlog može podnijeti samo određeno tijelo ili određeni broj članova Skupštine.

Člankom 28. stavkom 1. točkom 22. Statuta Primorsko-goranske županije („Službene novine“ broj 23/09, 9/13, 25/13 – pročišćeni tekst, 5/18, 8/18 - pročišćeni tekst, 2/20 i 4/21) propisano je da Skupština donosi odluke i druge opće akte kojima uređuje pitanja iz samoupravnog djelokruga Županije.

Člankom 84. Poslovnika propisano je u okviru svog djelokruga Skupština donosi Statut, Poslovnik, Proračun, polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju Proračuna, odluke, pravilnike, rješenja, druge opće i pojedinačne akte i zaključke.

II. OBRAZLOŽENJE

Demokratska društva štite ljudska prava, a ona svoj temelj grade na načelu jednakosti i zabrane diskriminacije. Unatoč tome suvremena Europa i Hrvatska kao njezin dio daleko su od ostvarenja proklamirane ideje ravnopravnosti žena i muškaraca. Ljudska prava u toj sferi krše se na različite načine. Realno stanje stvari jasno ukazuje na bolno duboki rascjep između zamišljenog i ostvarenog. Neovisno o činjenici što se ravnopravnost spolova smatra najvišom, a u Republici Hrvatskoj i ustavnom vrednotom, unatoč postojanju čitavog niza propisa, dokumenata, institucionalnih mehanizama koji bi trebali osigurati i stvarno ostvarenje te ideje, podaci o kršenju zajamčenih prava na tom području ne daju argumente za optimizam. Permanentno prisutna potreba da se kontinuiranim donošenjem novih dokumenata na svim razinama ta vrednota inkorporira u brojne, pojedinačno definirane segmente stvarnog društvenog djelovanja kako bi se zaista stvorilo željeno društvo utemeljeno na ravnopravnosti, dovoljno govori o aktualnoj udaljenosti od tog željenog cilja. U okviru Strategije EU za rodnu ravnopravnost utvrđeni su ciljevi i mjere za značajni napredak kojima bi do 2025. godine bio ostvaren konačni cilj „vladavine rodne ravnopravnosti u Europi“. Ideja je Europske unije stvoriti uvjete koji će omogućiti da žene i muškarci, djevojčice i dječaci, u svoj svojoj raznolikosti, mogu slobodno kročiti putem koji su odabrali te imati jednake mogućnosti za uspjeh uz ravnopravno sudjelovanje u svim segmentima europskog društva. Koja su to sve područja u kojem su ustanovljeni prisutni problemi vezani uz rodnu ravnopravnost, a bez čijeg rješavanja ostvarenje definiranog cilja nije moguće razvidno je iz daljnjih aktivnosti poduzimanih nakon donošenja navedene Strategije. Jedan od prvih koraka u vezi sa Strategijom bio je prijedlog o obvezujućim mjerama za transparentnost plaća, koji je Komisija donijela 4. ožujka 2021. godine. Novim prijedlogom direktive na razini EU-a o suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, koji je donijela 8. ožujka 2022. godine, Komisija želi uvesti ciljana minimalna pravila o pravima te skupine žrtava nasilja te kriminalizirati najteže oblike nasilja nad ženama i nasilja na internetu. Velika je prekretnica donošenje Direktive o ženama u upravnim odborima, kojom se nastoji poboljšati rodna ravnoteža u upravama najvećih trgovačkih društava u EU-u uvrštenih na burzu. Nakon deset godina pregovora ta je direktiva konačno donesena 22. studenoga 2022. godine Neovisno o relevantnim međunarodnim dokumentima zahtjev za stvaranjem društva utemeljenog na ravnopravnosti iziskuje i da lokalne vlasti u svojim politikama, ustroju i praksi u potpunosti vode računa o rodnoj dimenziji. Ulogu lokalnih vlasti u toj sferi ne samo da nije moguće zanemariti, već ju je potrebno i posebno naglasiti. Kao sfere uprave koje su ljudima najbliže, tijela lokalne vlasti

predstavljaju posve sigurno najbolju razinu za borbu protiv ustrajno prisutnih i opetovano ponavljanih manifestacija nejednakosti kao i za promicanje ideje društva jednakosti. Prepoznalo se kako su lokalne vlasti kroz svoju nadležnost i u suradnji s cijelim nizom lokalnih aktera, u mogućnosti poduzeti konkretne akcije u korist jednakosti žena i muškaraca te osiguranje zaštite potrebitih. Za stvaranje društva utemeljenog na ravnopravnosti od odlučujućeg je značaja ne samo da tijela lokalne vlasti u svojoj politici, ustroju i praksi vode računa o rodnoj dimenziji i time zadovolje zahtjeve sadržane u donesenim aktima, potpisanim ugovorima i poveljama, već da se s obzirom na aktualno iznimno nezadovoljavajuće stanje na tom području učine dodatni 4 naponi, koji bi uključivali i stanovite nad standarde u aktivnostima i postupanju, a radi postizanja stvarne ravnopravnosti žena i muškaraca prepoznate kao ključ općeg ekonomskog i društvenog uspjeha kojem se teži.

Slijedom navedenog, Županijska skupština Primorsko-goranske županije, predstavničko tijelo građana Primorsko-goranske županije, donoseći ovu Rezoluciju uz prethodno uvažavanje relevantnog sadržaja niza međunarodnih i domaćih dokumenata s meritornog područja, utvrđujući u naravi porazno aktualno stanje u sferi rodne ravnopravnosti u trećoj dekadi 21. stoljeća, jasno i nedvojbeno manifestira svoj stav u pogledu nužnosti inkorporiranja Rezolucijom utvrđenih stajališta i mjera u sve sfere djelovanja na koje je ovlaštena sukladno pozitivnim propisima te svoju predanost ostvarenju javno obznanjenih ciljeva.

III. SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU AKTA

Za provođenje ovog akta nije potrebno osigurati dodatna sredstva u Proračunu Primorsko-goranske županije za 2024. godinu.

IV. PRIJEDLOG ZAKLJUČKA

Na temelju članka 28. stavka 1. točke 22. Statuta Primorsko-goranske županije („Službene novine“ broj 23/09, 9/13, 25/13 - pročišćeni tekst, 5/18, 8/18 – pročišćeni tekst, 2/20 i 4/21) i članka 84. Poslovnika Županijske skupštine Primorsko-goranske županije („Službene novine“ broj 26/09, 16/13, 25/13 – pročišćeni tekst i 4/21), Županijska skupština Primorsko-goranske županije na ____ sjednici održanoj _____ 2024. godine, donijela je

Z a k l j u č a k

Donosi se Rezolucija o proglašenju Primorsko-goranske županije sigurnim mjestom za žene.

(Rezolucija je sastavni dio ovog Zaključka)

Na temelju članka 28. stavka 1. točke 22. Statuta Primorsko-goranske županije („Službene novine“ broj 23/09, 9/13, 25/13 - pročišćeni tekst, 5/18, 8/18 – pročišćeni tekst, 2/20 i 4/21) i članka 84. Poslovnika Županijske skupštine Primorsko-goranske županije („Službene novine“ broj 26/09, 16/13, 25/13 – pročišćeni tekst i 4/21), Županijska skupština Primorsko-goranske županije na ____ sjednici održanoj _____ 2024. godine, donijela je

REZOLUCIJU

o proglašenju Primorsko-goranske županije sigurnim mjestom za žene.

[1] Županijska skupština Primorsko-goranske županije:

- uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima,
 - uzimajući u obzir članke 2. i 3. Ugovora o Europskoj uniji (UEU),
 - uzimajući u obzir Povelju Europske unije o temeljnim pravima,
 - uzimajući u obzir Europsku konvenciju o ljudskim pravima i relevantnu sudsku praksu Europskog suda za ljudska prava,
 - uzimajući u obzir Konvenciju Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (Istanbulska konvencija),
 - uzimajući u obzir Prijedlog direktive Komisije od 8. ožujka 2022. o suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u obitelji,
 - uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 12. studenoga 2020. naslovljenu „Unija ravnopravnosti: Strategija za rodnu ravnopravnost za razdoblje 2020. – 2025.”,
 - uzimajući u obzir Rezoluciju Europskog parlamenta od 16. rujna 2021. u kojoj se Komisiji preporučuje da rodno uvjetovano nasilje uvrsti u članak 83. stavak 1. UFEU-a kao novo područje kriminaliteta,
 - uzimajući u obzir Rezoluciju Europskog parlamenta od 12. veljače 2020. o strategiji EU-a za okončanje genitalnog sakaćenja žena diljem svijeta,
 - uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena,
 - uzimajući u obzir Konvenciju br. 190 Međunarodne organizacije rada o iskorjenjivanju nasilja i uznemiravanja u svijetu rada,
 - uzimajući u obzir cilj održivog razvoja Ujedinjenih naroda broj 5 – „Rodna ravnopravnost”,
 - uzimajući u obzir Rezoluciju Europskog parlamenta od 14. prosinca 2021. s preporukama Komisiji o borbi protiv rodno uvjetovanog nasilja na internetu,
 - uzimajući u obzir Rezoluciju vlade Autonomne zajednice Valencija o proglašenju te regije sigurnim mjestom za žene,
- A.** budući da je ravnopravnost žena i muškaraca jedna od temeljnih vrijednosti Europske unije i jedno od temeljnih prava utvrđenih u Ugovorima i Povelji Europske unije o temeljnim pravima;
- B.** budući da je borba protiv rodno uvjetovanog nasilja u EU-u odgovornost svih nas koja iziskuje zajedničke napore i djelovanje na svim razinama vlasti, prije svega lokalnih i regionalnih vlasti, koje u tome imaju ključnu ulogu jer su najbliže građanima i građankama;

- C. budući da je iskorjenjivanje rodno uvjetovanog nasilja, uključujući nasilje muškaraca nad ženama i djevojčicama, jedan od preduvjeta za postizanje stvarne rodne ravnopravnosti;
- D. budući da je 31 % žena u Europi doživjelo fizičko nasilje, 5 % ih je silovano u zemljama EU-a, da oko 50 žena svakog tjedna izgubi život u rodno uvjetovanom nasilju i da je 43 % žena doživjelo neki oblik psihološkog nasilja od strane intimnog partnera, pri čemu se procjenjuje da se nasilje i dalje u velikoj mjeri ne prijavljuje;
- E. budući da rodno uvjetovano nasilje na internetu i izvan njega, kao i nedostatak pristupa odgovarajućoj zaštiti, ugrožavaju niz temeljnih prava, uključujući pravo na život, pravo na ljudsko dostojanstvo, pravo na tjelesni i mentalni integritet, zabranu mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja, zabranu ropstva i prisilnog rada, pravo na slobodu i sigurnost te pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života;
- F. budući da bi rodno uvjetovana ubojstva žena i djevojčica (femicidi) trebala biti zasebna kategorija zločina jer se rodno neutralnim pojmom ubojstva zanemaruju okolnosti nejednakosti, ugnjetavanja i sustavnog nasilja nad ženama;
- G. budući da bi u EU-u rodno uvjetovano nasilje trebalo utvrditi kao područje kriminaliteta u okviru Ugovora;
- H. budući da prakse ranog i prisilnog braka te genitalnog sakaćenja žena, koje se prenose kroz tradicije i kulturu, predstavljaju kršenje prava na slobodu, ljudsko dostojanstvo i tjelesni integritet;
- I. budući da je uklanjanje rodni stereotipa i okončanje represivnih rodni praksi s pomoću progresivni obrazovni kurikuluma, pri čemu ključnu ulogu imaju predškolski odgoj i osnovne i srednje škole, od presudne važnosti za potpuno osnaživanje djevojčica i djevojaka;
- J. budući da je dostupnost sveobuhvatnog obrazovanja o odnosima i seksualnosti, uključujući specijalizirane obrazovne programe za dječake, sastavni dio takvih progresivni kurikuluma i ima bitnu ulogu u borbi protiv rodno uvjetovanog nasilja, mizoginije i rodni stereotipa;
- K. budući da je nulta tolerancija javni tijela prema prikazivanju žena kao objekata ili na diskriminirajući način u oglašavanju na javni mjestima ključna za uklanjanje rodni stereotipa koji su prvi korak prema rodno uvjetovanom nasilju;
- L. budući da su rodno osviještene politike i rodno osjetljivi proračuni ključni kako bi se osiguralo da sve politike donose jednaku korist i ženama te da stoga, i u krizni vremenima, politike treba podvrgavati strogim procjenama utjecaja na rodnu ravnopravnost.

s obzirom na navedeno, **Županijska skupština Primorsko-goranske županije**

P R O G L A Š A V A

Primorsko-goransku županiju sigurnim mjestom za žene te utvrđuje kako će se svim raspoloživim kapacitetima Primorsko-goranske županije:

1. aktivno i promptno raditi na uvođenju javni politika kojima se jamči sigurnost žena uz istovremenu beziznimnu osudu svakog oblika rodno uvjetovanog nasilja uz osiguranje potpune i ravnopravne uključenosti žena u te procese;

2. osigurati izravan i neprekidan pristup specijaliziranim, sigurnim i sveobuhvatnim uslugama potpore za žrtve rodno uvjetovanog nasilja, uključujući nasilje u obitelji i seksualno nasilje;
3. osigurati brzu reakciju nadležnih tijela u svrhu evidentiranja slučajeva rodno uvjetovanog nasilja bez ikakve diskriminacije uz definiranje i osiguranje mjera za djelotvornu i hitnu zaštitu žrtava i njihove djece;
4. osigurati edukaciju s područja rodne ravnopravnosti svih subjekata neposredno i posredno uključenih u ostvarenje ciljeva i mjera utvrđenih propisima i dokumentima s tog područja (policija, stručne službe, osoblje specijaliziranih prihvatnih centara, uključujući skloništa za žene žrtve rodno uvjetovanog nasilja, pri čemu je najveći prioritet da takvo osposobljavanje prođu osobe koje potrebitima prve pružaju pomoć);
5. prikupljati u okviru svojih pozitivnim propisima definiranih ovlasti podatke o nasilju koje vrše partneri u intimnim vezama i o rodno uvjetovanim ubojstvima žena i djevojčica (femicidi) kako bi se pridonijelo njihovom sprečavanju i suzbijanju;
6. primjenjivati politiku nulte tolerancije na seksističko oglašavanje, među ostalim na javnim mjestima i u javnom prijevozu, radi sprečavanja promicanja štetnih rodni stereotipa;
7. sustavno uvažavati sigurnost i potrebe žena pri odlučivanju o proračunskim mjerama povezanim s javnim uslugama kao što su javna rasvjeta, javni prijevoz, odnosno resursi subjekata koje se bave žrtvama rodno uvjetovanog nasilja;
8. organizirati edukacije u odgojnim i obrazovnim ustanovama u svrhu stjecanja i kontinuiranog povećanja osviještenosti o posljedicama rodno uvjetovanog uznemiravanja i nasilja, od najranije dobi;
9. pomno pratiti situaciju i imati nultu toleranciju, sukladno definiranom pravnom okviru, prema svim oblicima rodno uvjetovanog nasilja u javnom prostoru Grada Pregrade;
10. osvješćivati javnost o rodno uvjetovanom nasilju putem komunikacijskih kampanja koje će za cilj imati i informiranje žrtava nasilja o načinu i mjestima pristupanja službama za potporu, pri čemu se utvrđuje osobito intenziviranje predmetnih aktivnosti uoči Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama (25. studenoga);
11. služiti kao primjer u organizaciji i radu lokalnih i regionalnih (područnih) jedinica lokalne samouprave.

[2] Ova Rezolucija objavit će se u „Službenom novinama Primorsko-goranske županije“.